

การสอนสังคมศึกษาหน่วย "วันสำคัญของชาติ" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

นางสาวฉันทนา ภาคบงกช

002685

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

TEACHING SOCIAL STUDIES UNIT "NATIONAL IMPORTANT DAYS" IN
PRATHOM SUKSA THREE THROUGH THE GROUP PROCESS METHOD

Miss Chantana Parkbongkoch

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1975

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสอนสังคมศึกษาหน่วย "วันสำคัญของชาติ" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ชื่อ

นางสาวฉันทนา ภาคบงกช แผนกวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2517

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลจากการสอนสังคมศึกษาด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

เมื่อสอนสังคมศึกษาด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้ว นักเรียนจะมีพัฒนาการทางสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและมีทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์เปลี่ยนไปในทางดีขึ้น

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและวิธีการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หลังจากนั้นจึงสร้างหน่วยการสอนชั้นทดลองใช้ 1 หน่วย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหน่วยการสอนที่จะใช้ทดลองจริงจำนวน 7 หน่วย ทั่วไปผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบชั้น 2 ชุดคือ แบบสอบสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนและแบบวัดทัศนคติค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ปรับปรุงจนมีคุณภาพเชื่อถือได้ คือมีความเที่ยงและความตรงเชิงทำนาย หลังจากผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์โดยใช้แบบสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ชุด แล้วจึงทำการทดลองสอนนักเรียน 91 คน เป็นเวลา 11 สัปดาห์ และได้ทำการทดสอบสัมฤทธิ์ผลด้านการ

เรียนและทัศนคติค่านิยมของนักเรียนด้วยแบบสอบถาม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษา
ทัศนคติค่านิยมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพิ่มเติม
โดยให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตน

ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการทดลองสอนปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วย
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์โดยส่วนรวมหรือพิจารณาเป็นกลุ่ม เก่ง ปานกลาง และอ่อน มีสัมฤทธิ์-
ผลด้านการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนพัฒนาการทางทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์
ของนักเรียนโดยส่วนรวมมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และพบว่า นักเรียนกลุ่มเก่งและปานกลางมี
พัฒนาการทางทัศนคติที่ระดับ .01 ในขณะที่นักเรียนกลุ่มอ่อนมีพัฒนาการทางทัศนคติที่ระดับ .05
นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้ว ทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์
ของนักเรียนกลุ่มอ่อนแตกต่างเฉพาะกับกลุ่มเก่งอย่างมีนัยสำคัญ สรุปว่า เมื่อเรียนด้วย
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัย
สำคัญ และมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงในทางดีขึ้น สมดังสมมติฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Teaching Social Studies Unit "National Important
Days" in Prathom Suksa Three Through the Group
Process Method

Name Miss Chantana Parkbongkoch
Department of Elementary Education

Academic Year 1974

ABSTRACT

Purposes:

The purpose of this study was to find out if there was a significant change in achievement and attitudes of Prathom Suksa Three students after learning social studies through the Group Process Method.

Procedure:

First, the researcher studied the theory and principles of teaching through the Group Process Method. Then, Social Units were designed, tried out, and improved for field-testing. The researcher also constructed two sets of tests: an achievement test, and an attitudes test. These tests were statistically reliable and valid. After the students were pre-tested, the researcher taught 7 Social Units to 91 students for 11 weeks. Then the students were post-tested. The researcher also tried to collect data about students' attitudes by asking them to express their feelings and opinions in written statements.

Results:

The analysis of data collected from field-testing showed that after learning social studies through the Group Process Method, 91 Prathom Suksa Three students' achievement were significantly improved at the .01 level.

The high, average and low groups of students also improved at the .01 level of significance. The students' attitudes as a whole improved at the .01 level, but the low group improved at the .05 level. In conclusion, it could be said that this study met the hypothesis that after learning through the Group Process Method, the students' achievement and attitudes would be significantly improved. However there was a significant difference in attitudes only between the high and low groups.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นและสำเร็จลงด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แชนมณี ผู้ให้คำแนะนำในการพิจารณาปรับปรุงวิทยานิพนธ์อย่างคึง อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต ในการให้คำแนะนำทางด้านวิเคราะห์และเสนอข้อมูลทางสถิติ และศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล ได้กรุณาให้คำแนะนำและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ใหญ่ และคณาจารย์โรงเรียนคาราคาม ในการให้ความร่วมมือทางด้านการทดลองสอนเพื่อทำการวิจัย อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสายน้ำทิพย์ และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้อนุญาตให้ทำแบบสอบไปทดลองใช้กับนักเรียน

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากคุณรุจิร ภูสาระ และคุณहरณา ศิวรักษ์ ในการให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านสถิติ รวมทั้งเพื่อน ๆ ผู้ช่วยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ฉันทนา ภาคบงกช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการภาพประกอบ	ฉ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อการวิจัย.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	12
สมมติฐานของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
ข้อตกลงเบื้องต้น	14
ความจำกัดของการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	15
คำจำกัดความ	15
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
สังคมนาฬิกาแนวใหม่	18
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.....	27
ความเป็นมาของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.....	30
หลักการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.....	34

สภาพของกลุ่ม	36
สภาพการเรียนรู้.....	37
บทบาทของครู	38
บทบาทของนักเรียน	38
กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3. วิธีดำเนินงาน	45
การเตรียมตัวเพื่อกำเนินการวิจัย	45
การดำเนินงานการวิจัย	47
การเลือกตัวอย่างประชากร	51
การดำเนินการทดลองสอน.....	52
การวิเคราะห์ผลการทดลอง	52
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการวิจัย	58
สมมติฐานของการวิจัย	58
ตัวอย่างประชากร	58
วิธีดำเนินงาน	58
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	70
ประวัติการศึกษา.....	164

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t ของผลการสอบก่อน และสอบหลัง เพื่อวัดสัมฤทธิ์ผล... ..	55
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t ของผลการสอบก่อน และสอบหลัง เพื่อวัดทัศนคติ	56
3. การสอบคู่ค่าเฉลี่ยทางทัศนคติโดยใช้วิธีลำดับกลุ่มแบบนิวแมน คูลส์	57
4. ค่า P_H , P_L , p และ x ของแบบวัดสัมฤทธิ์ผล	98
5. ค่าคะแนนการสอบก่อนและการสอบหลังในการวัดสัมฤทธิ์ผล ...	100
6. ค่าคะแนนการสอบก่อนและการสอบหลังในการวัดทัศนคติ	102
7. ค่าคะแนนในการวัดทัศนคติ	104
8. ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการจำแนกนักเรียน ...	106
9. ตัวอย่างประกอบการศึกษาวิเคราะห์ความแปรปรวนตามวิธีของฮอยท์...	113
10. การวิเคราะห์ความแปรปรวนตามวิธีของฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance)... ..	115
11. ตัวอย่างการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคตินักเรียน 3 กลุ่ม จากการสอบก่อน	117
12. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคตินักเรียน 3 กลุ่ม จากการ สอบก่อน	117
13. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคตินักเรียน 3 กลุ่ม จากการ สอบหลัง	118

รายการภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

1. แผนภูมิหลักของการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ...	48
2. กราฟแสดงผลการวิเคราะห์หข้อสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน	122

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย